

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТРРЮЛНЦ

СПРАВКА ЗА МЕЖДУНАРОДНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРЕМЕСТВАНЕТО (СОРСИНГ) НА СТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ ПО БИЗНЕС ФУНКЦИИ

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Справката се попълва от предприятията с над 49 заети лица (БРЗ*) и глави на групи предприятия с над 49 заети лица в групата, които осъществяват една от следните икономически дейности по КИД-2008, определена като основна. **Същата следва да бъде попълнена от управленския екип на Вашето предприятие, поради естеството на събираната информация.**

Сектор по КИД-2008	Дейности	Раздел по КИД-2008
B	Добивна промишленост	05-09
C	Преработваща промишленост	10-33
D	Производство и разпространение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	35
E	Доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	36-39
F	Строителство	41-43
G	Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	45-47
H	Транспорт, складиране и пощи	49-53
I	Хотелиерство и ресторантьорство	55-56
J	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	58-63
K	Финансови и застрахователни дейности	64-66
L	Операции с недвижими имоти	68
M	Професионални дейности и научни изследвания	69-75
N	Административни и спомагателни дейности	77-82

*БРЗ (брой заети лица) = кол.1 код (1000 + 1200 – 1300 + 1400 + 1510 + 1600) от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2023 година“.

1. ЗАЕТИ ПО БИЗНЕС ФУНКЦИИ

Бизнес функциите се определят като групи от задачи, които предприятията изпълняват редовно, за да предлагат стоки или услуги на пазара. Бизнес функциите биха могли да се разглеждат като „професиите на предприятията“.

Този въпрос включва само лицата, заети във Вашето предприятие. **Не включвайте филиали и други предприятия.**

Лицата, които изпълняват повече от една функция, трябва да бъдат включени според тяхната основна функция, т.е. функцията, в която лицето прекарва по-голямата част от времето.

1.1. Моля, дайте възможно най-точната приблизителна оценка на заетостта във Вашето предприятие през 2023 година.

Вашата приблизителна оценка е достатъчна.

Дейности по бизнес функции	Брой заети лица по бизнес функции:
Производство на стоки и материали	
Транспорт, логистика и складиране	
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване	
Информационни и комуникационни технологии	
Административни и управленчески дейности	
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности	
Научноизследователска и развойна дейност	
Други услуги	

Забележка: "Производство на стоки и материали" включва сектори В, С, D, E и F по КИД-2008.

*Агенциите за временна заетост не отчитат служителите, които назначават за техни клиенти, те отчитат само наетите в тяхното предприятие служители (директор, асистенти, счетоводител и други).

*Предприятията, които използват назначените временни служители от агенция за временна заетост, ги разпределят по бизнес функции.

Пример 1: Едно предприятие има общо 70 заети лица, 60 от които са в бизнес функцията „Информационни и комуникационни технологии“; 5 работят в маркетинга и 5 в продажбите. Тези 10 души са разпределени на функцията „Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване“.

Пример 2: Предприятие има 100 служители, от които 5 служители работят 70% от времето във функция „Информационни и комуникационни технологии“ и 30% от времето във функция „Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности“. Тъй като наетите лица трябва да бъдат разпределени към функцията, която изпълняват по-голямата част от времето, всичките 5 от тях трябва да бъдат разпределени към функцията „Информационни и комуникационни технологии“.

2. ГЛОБАЛНИ ВЕРИГИ СТОЙНОСТИ

2.1. Вашето предприятие закупило ли е стоки, материали или услуги директно от други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само ако годишната стойност на всички закупени стоки, материали **или** услуги надвишава 100 000 евро.

	НЕ	ДА
Стоки или материали		
Услуги		

* Ако е отбелязано „Да“ САМО за „Стоки или материали“, преминете към въпрос 2.2 и пропуснете въпрос 2.3

* Ако е отбелязано „Да“ САМО за „Услуги“, преминете към въпрос 2.3

* Ако е отбелязано „Да“ както за „Стоки или материали“, така и за „Услуги“, продължете въпросника

* Ако е отбелязано „Не“ както за „Стоки или материали“, така и за „Услуги“, преминете към въпрос 2.4

2.2. Какъв вид стоки или материали е закупило Вашето предприятие директно от други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само ако годишната стойност на даден ред надвишава 100 000 евро.

Стоки или материали	От коя географска област?				От кого?		
	НЕ	ДА ЕС-27	ДА Други европейски страни	ДА Останал свят	От предприятия от Вашата група предприятия	От предприятия, извън Вашата група предприятия	Както от предприятия във Вашата група предприятия, така и извън групата
Суровини, които се използват във Вашия производствен процес							
Компоненти, които са част от Вашия продукт							
Машини и друго техническо оборудване, използвано от Вашето предприятие							
Продукти, проектирани от Вашето предприятие за препродажба на местни или външни пазари							
Продукти, проектирани от друго предприятие, за препродажба на местни или външни пазари							
Други стоки							

2.3. Какъв вид услуги е закупило Вашето предприятие директно от други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само ако годишната стойност на даден ред надвишава 100 000 евро.

Дейности по бизнес функции	От коя географска област?				От кого?		
	НЕ	ДА ЕС-27	ДА Други европейски страни	ДА Останал свят	От предприятия от Вашата група предприятия	От предприятия, извън Вашата група предприятия	Както от предприятия във Вашата група предприятия, така и извън групата
Транспорт, логистика и складиране							
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване							
Информационни и комуникационни услуги							
Административни и управленчески дейности							
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности							
Научноизследователска и развойна дейност							
Други услуги							

2.4. Вашето предприятие доставяло ли е стоки, материали или услуги, директно на други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само когато годишната стойност на доставените стоки, материали **или** услуги надвишава 100 000 евро.

	НЕ	ДА
Стоки или материали		
Услуги		

* Ако е отбелязано „Да“ САМО за „Стоки или материали“, преминете към въпрос 2.5 и пропуснете въпрос 2.6

* Ако е отбелязано „Да“ САМО за „Услуги“, преминете към въпрос 2.6

* Ако е отбелязано „Да“ както за „Стоки или материали“, така и за „Услуги“, продължете въпросника

* Ако е отбелязано „Не“ както за „Стоки или материали“, така и за „Услуги“, преминете към въпрос 2.7

2.5. Какъв вид стоки или материали е доставило Вашето предприятие директно на други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само ако годишната стойност на даден ред надвишава 100 000 евро.

Стоки или материали	От коя географска област?				На кого?		
	НЕ	ДА ЕС-27	ДА Други европейски страни	ДА Останал свят	На предприятия от Вашата група предприятия	На предприятия, извън Вашата група предприятия	Както на предприятия във Вашата група предприятия, така и извън групата
Суровини, които се използват от Вашите клиенти в техния производствен процес							
Компоненти, които се използват от Вашите клиенти като част от техния продукт							
Машини и друго техническо оборудване, използвано от Вашите клиенти в техния производствен процес							
Стоки, проектирани от Вашето предприятие, за препродажба							
Стоки, проектирани от друго предприятие, за препродажба							
Други стоки							

2.6. Какъв вид услуги е предоставило Вашето предприятие директно на други предприятия извън България през 2023 година?

Моля, отговорете „ДА“ само ако годишната стойност на даден ред надвишава 100 000 евро.

Дейности по бизнес функции	От коя географска област?				На кого?		
	НЕ	ДА ЕС-27	ДА Други европейски страни	ДА Останал свят	На предприятия от Вашата група предприятия	На предприятия, извън Вашата група предприятия	Както на предприятия във Вашата група предприятия, така и извън групата
Транспорт, логистика и складиране							
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване							
Информационни и комуникационни услуги							
Административни и управленчески дейности							
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности							
Научноизследователска и развойна дейност							
Други услуги							

2.7. Моля, посочете кое от следните е вярно за Вашата международна търговска дейност в периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година:

Моля отбележете по един отговор на всеки ред.

Международна търговска дейност	Да, в рамките на нашата група предприятия	Да, извън нашата група предприятия	Не или Не е приложимо
Ние доставяме стоки предимно на предприятия в чужбина			
Ние предоставяме услуги предимно на предприятия в чужбина			
Ние закупуваме стоки предимно от предприятия в чужбина			
Ние закупуваме услуги предимно от предприятия в чужбина			

3. ПРЕМЕСТВАНЕ НА БИЗНЕС ФУНКЦИИ (СОРСИНГ)

Следващите въпроси се отнасят до преместването на бизнес функции от Вашето предприятие.

Преместването може да обхваща цялата функция или част от нея.

Тук не се включва разширяването на участието в дейностите на други предприятия, които не произтичат от преместването на съществуващите дейности от Вашето предприятие.

3.1. Вашето предприятие преместило ли е свои бизнес функции към друго предприятие извън България (международен сорсинг) от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Това включва пълното или частичното преместване в друга държава на дейности, които са били извършвани от Вашето предприятие в България.

Моля, отбележете само един отговор.

Да		Моля, попълнете всички въпроси от Част 3 и преминете към Част 4 и Част 5
Не, но е обмисляно		Моля, попълнете въпрос 3.5, въпрос 3.6 и преминете към въпрос 4.2
Не		Моля, попълнете въпрос 3.5 и въпрос 3.6

3.2. Кои бизнес функции е преместило Вашето предприятие извън България от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Дейности по бизнес функции	Към предприятия от Вашата група предприятия	Към други предприятия
Производство на стоки и материали		
Транспорт, логистика и складиране		
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване		
Информационни и комуникационни услуги		
Административни и управленчески дейности		
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности		
Научноизследователска и развойна дейност		
Други услуги		

Пример 1: Предприятие решава да възложи 5 от 8 задачи от дейност „Информационни и комуникационни услуги“ на несвързани предприятия в чужбина. В този случай предприятието трябва да отбележи на ред „Информационни и комуникационни услуги“ -> „Към други предприятия“

Пример 2: През 2022 г. предприятие решава да възложи 5 от 8 задачи от дейност „Информационни и комуникационни услуги“ на несвързани предприятия в чужбина. През 2023 г. предприятието решава да възложи 4 от 4 задачи от дейност „Научноизследователска и развойна дейност“ на свързано предприятие в чужбина (в същата група предприятия). В анкетата предприятието трябва да отбележи полетата: а) „Информационни и комуникационни услуги“ -> „Към други предприятия“ и б) „Научноизследователска и развойна дейност“ -> „Към предприятия от Вашата група“

3.3. Къде (извън България) Вашето предприятие е преместило бизнес функции от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Дейности по бизнес функции	ЕС-27	Обединено кралство	Други европейски страни	Китай	Индия	САЩ и Канада	Централна и Южна Америка (включително Мексико)	Океания и други азиатски страни	Африка
Производство на стоки и материали									
Транспорт, логистика и складиране									
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване									
Информационни и комуникационни услуги									
Административни и управленчески дейности									
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности									
Научноизследователска и развойна дейност									
Други услуги									

Посочените географски области включват:

- ЕС-27: Австрия, Белгия, Хърватия, Кипър, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Ирландия, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Холандия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Испания и Швеция.
- Други европейски страни: Всички останали европейски страни, включително Турция и Русия, с изключение на Обединено кралство.
- Други азиатски страни (Япония, Корея, Виетнам и др.) и Океания (включително Австралия и Нова Зеландия).

3.4. Моля, дайте възможно най-точната оценка за броя на преместените или създадените работни места във Вашето предприятие в резултат на международния сорсинг от началото на 2021 г. до края на 2023 година.

Пример 1: Предприятието премества 4 свои счетоводни позиции към друго предприятие извън България. На свой ред, 4-те счетоводни длъжности, които са съществували в предприятието, са станали излишни и счетоводителите, работещи на тези длъжности, са били освободени или преместени на друга длъжност в предприятието. Това трябва да се отбележи като преместени 4 работни места на „Административни и управленчески дейности“.

Пример 2: Поради вътрешна реорганизация, 2 инженерни и 3 технически длъжности са преместени в чужбина. В същото време са създадени нови позиции - 2 маркетингови специалисти и 1 висококвалифициран маркетинг специалист, в резултат на фокуса върху основната дейност като мотивиращ фактор за международния сорсинг. Това трябва да се отчете, както следва: а) 5 преместени работни места „Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности“, от които 2 висококвалифицирани и б) 3 създадени работни места „Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване“, от които 1 висококвалифициран.

Дейности по бизнес функции	Брой работни места, преместени в чужбина	в т.ч. високо квалифицирани	Брой създадени работни места	в т.ч. високо квалифицирани
Производство на стоки и материали				
Транспорт, логистика и складиране				
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване				
Информационни и комуникационни услуги				
Административни и управленчески дейности				
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности				
Научноизследователска и развойна дейност				
Други услуги				

В повечето случаи, ако предприятието отбележи, че е участвало в международен сорсинг, то ще има „работни места, преместени в чужбина“ (и понякога „създадени работни места“).

3.5. Вашето предприятие преместило ли е свои бизнес функции в друго предприятие в България (сорсинг в страната) от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Моля, отбележете поне по един отговор на всеки ред.

Дейности по бизнес функции	Да, към предприятия от Вашата група предприятия	Да, към други предприятия	Не
Производство на стоки и материали			
Транспорт, логистика и складиране			
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване			
Информационни и комуникационни услуги			
Административни и управленчески дейности			
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности			
Научноизследователска и развойна дейност			
Други услуги			

3.6. Вашето предприятие преместило ли е бизнес функции обратно от чужбина в България през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Това включва пълно или частично преместване на дейности, извършвани от предприятие в друга държава, обратно към Вашето предприятие.

Да	
Не	

Моля, преминете към въпрос 3.7.

Моля, преминете към следващия модул.

3.7. От кои региони Вашето предприятие е извършило преместване на бизнес функции обратно от чужбина в България през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Регион	ДА	НЕ
ЕС-27		
Държави извън ЕС		
ЕАСТ (Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария)		
Обединено кралство		
Русия		
Европейски държави, различни от ЕС, ЕАСТ, Обединеното кралство и Русия		
Китай		
Индия		
САЩ и Канада		
Централна и Южна Америка (включително Мексико)		
Океания и други азиатски страни		
Африка		

3.8. Кои бизнес функции Вашето предприятие е преместило обратно от чужбина в България през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Дейности по бизнес функции	ДА	НЕ
Производство на стоки и материали		
Транспорт, логистика и складиране		
Маркетинг, продажби, гаранционно и извънгаранционно обслужване		
Информационни и комуникационни услуги		
Административни и управленчески дейности		
Инженерни услуги и свързаните с тях технически дейности		
Научноизследователска и развойна дейност		
Други услуги		

4. МОТИВИРАЩИ ФАКТОРИ И ОГРАНИЧЕНИЯ ЗА МЕЖДУНАРОДЕН СОРСИНГ

4.1. Моля, определете степента на влияние на следните мотивиращи фактори върху Вашето решение да извършите международен сорсинг през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година:

Моля, отбележете по един отговор на всеки ред.

Мотивиращи фактори	Много важно	Важно	Не е важно	Не е приложимо/ Не знам
Намаление на разходите за труд				
Намаление на разходите, различни от разходите за труд				
Достъп до нови пазари				
Недостиг на квалифициран персонал в България				
Достъп до специализирани познания и технологии				
Подобрено качество или внедряване на нови продукти				
Фокусиране върху основната дейност				
Намаление на времето за доставка				
Стратегически решения, взети от ултимативния собственик на групата предприятия				
Благоприятни законови регулации в чужбина за предприятието, в т.ч. и в областта на екологичното законодателство, благоприятен данъчен режим				
Фактори, свързани с COVID-19*				
Санкции срещу Русия				
Фактори, свързани с политиката за околната среда, напр. наличие на екологични държавни субсидии извън България				

*Някои примери за фактори, свързани с COVID-19: а) поради наложени от правителството ограничителни мерки и последвалите трудности за изпълнение на всички бизнес функции в предприятието, същото решава да премести някои бизнес функции в чужбина; б) поради висок риск от заразяване с COVID-19 в определен отдел/дейност, в който има постоянен контакт с хора (напр. продажби), предприятието решава да премести съответната дейност в чужбина (за намаляване на риска от заразяване).

4.2. Моля, определете степента на влияние на следните ограничаващи фактори при вземането на решение за извършване на международен сорсинг през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година:

Моля, отбележете по един отговор на всеки ред.

Ограничаващи фактори	Много важно	Важно	Не е важно	Не е приложимо/ Не знам
Законови и административни бариери				
Данъчно облагане				
Митнически и търговски пречки				
Достъп до финансиране или други финансови ограничения				
Езикови или културни бариери				
Необходимост от географска близост до съществуващи клиенти в България				
Трудности при намирането на подходящи доставчици в чужбина				
Несигурност в качеството на продуктите или услугите, като резултат от международния сорсинг				
Недостиг на квалифициран персонал в чужбина				
Интереси на персонала (вкл. профсъюзи)				
Общи притеснения при извършване на международния сорсинг, превишаващи очакваните ползи				
Затруднения и проблеми, свързани с COVID-19*				
Санкции срещу Русия				
Фактори, свързани с политиката за околната среда				

*Някои примери за затруднения и проблеми, свързани с COVID-19: а) поради наложени от правителството ограничения за пътуване, ще бъде много трудно стоки от чужбина да се транспортират до вътрешния пазар; б) поради риск от заразяване с COVID-19, предприятието ще намали физическите контакти с други предприятия, което означава, че ще бъде трудно да се координира работата, ако част от нея бъде преместена навън.

5. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПОСЛЕДНИТЕ СЪБИТИЯ ВЪРХУ ИКОНОМИЧЕСКАТА ГЛОБАЛИЗАЦИЯ

5.1. Колко важни бяха следните ограничения за организацията на Вашите глобални доставки и вериги стойности от началото на 2021 г. до края на 2023 година?

Моля, отбележете по един отговор на всеки ред.

Ограничаващи фактори	Много важно	Важно	Не е важно	Не е приложимо
НЕДОСТИГ И РАЗХОДИ				
Недостиг на доставки в съществуващите вериги за доставки на суровини и материали, междинни и крайни стоки и услуги				
Увеличаване на разходите за суровини и материали, свързани със снабдяването с енергийни продукти				
Проблеми с транспортния капацитет, удължено време за транспорт или увеличени транспортни разходи от/до вече съществуващи пазари				
Увеличение на разходите за суровини и материали, междинни и крайни стоки в съществуващите вериги за доставки, различни от тези свързани със снабдяването с енергийни продукти и транспортни разходи				
ОГРАНИЧЕНИЯ НА ПОЛИТИКАТА				
Ефектът от санкциите върху Русия				
Ограничения, свързани с COVID-19				
Ограничения, свързани с екологичните политики				

5.2. До каква степен сте променили или реорганизирали участието си в глобалните доставки и вериги стойности от началото на 2021 г. до края на 2023 г., за да преодолеете възникналите ограничения?

Моля, отбележете по един отговор на всеки ред.

Стратегически решения	Висока	Средна	Без промяна	Не е приложимо
РЕОРГАНИЗАЦИЯ НА ГЛОБАЛНИ ВЕРИГИ СТОЙНОСТИ				
Намерихме нови доставчици или купувачи в ЕС				
Намерихме нови доставчици или купувачи извън ЕС				
Фокусирахме се върху най-надеждните доставчици, като намалихме общия брой доставчици или намалихме поръчките от други доставчици				
Увеличихме броя на доставчиците от страни, в които вече имаме доставчици				
МЕЖДУНАРОДЕН СОРСИНГ				
Върнахме бизнес функции, които преди това бяха възложени на изпълнители в чужбина, обратно на нашия вътрешен пазар, но в друго предприятие				
Върнахме бизнес функции, които преди това бяха възложени на изпълнители в чужбина, обратно в собственото ни предприятие (интернализация)				
ПРОМЕНИ В БИЗНЕС ПРОЦЕСИТЕ				
Увеличихме дигитализацията на процесите във веригата стойност (напр. прилагане на електронна търговия или подобни дигитални решения, надграждане на логистичния софтуер или софтуера за анализ на веригите за доставки/стойност)				
Увеличихме материалните запаси (напр. по-малко използване на Just-In-Time (точно навреме) решения)				

5.3. Моля, посочете до каква степен изброените търговски ограничения са оказали влияние на Вашето предприятие през периода от началото на 2021 г. до края на 2023 година:

Моля, отбележете по един отговор на всеки ред.

Фактори	Високо	Умерено	Без влияние	Не е приложимо
Трудности при придобиването на суровини/междинни продукти от доставчици в <u>страната</u>				
Трудности при придобиването на суровини/междинни продукти от доставчици в <u>чужбина</u>				
Труден достъп до услуги от доставчици в <u>страната</u>				
Труден достъп до услуги от доставчици в <u>чужбина</u>				
Трудност при транспортирането на Вашите стоки, произведени в друга страна, обратно до Вашето предприятие или при транспортиране на Вашите стоки до крайните клиенти				
Трудности при приемането на експерти или други професионалисти от чужбина				
Трудности при изпращане на експерти или други служители в чужбина				
Анулиране или спад на броя направени поръчки от <u>местни клиенти</u> , поради COVID-19				
Анулиране или спад на броя направени поръчки от <u>клиенти извън България</u> , поради COVID-19				
Промяна в каналите за продажба, напр. повишена електронна търговия или повишена зависимост от електронната търговия				

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)